

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 77.562/3
van 8 april 2025

avis 77.562/3
du 8 avril 2025

over

sur

een ontwerp van koninklijk
besluit 'tot wijziging van het
koninklijk besluit van
14 maart 2023 betreffende de
verplichte bijdragen aan het
Begrotingsfonds voor de
gezondheid en de kwaliteit van
de dieren en de dierlijke
producten, vastgesteld voor de
sector pluimvee'

un projet d'arrêté royal
'modifiant l'arrêté royal du
14 mars 2023 relatif aux
cotisations obligatoires au
Fonds budgétaire pour la santé
et la qualité des animaux et
des produits animaux, fixées
pour le secteur volailles'

Op 14 maart 2025 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Landbouw verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van koninklijk besluit ‘tot wijziging van het koninklijk besluit van 14 maart 2023 betreffende de verplichte bijdragen aan het Begrotingsfonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten, vastgesteld voor de sector pluimvee’.

Het ontwerp is door de derde kamer onderzocht op 1 april 2025. De kamer was samengesteld uit Jeroen VAN NIEUWENHOVE, kamervoorzitter, Koen MUYLLE en Elly VAN DE VELDE, staatsraden, Bruno PEETERS, assessor, en Yves DEPOORTER, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Githa SCHEPPERS, eerste auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Jeroen VAN NIEUWENHOVE, kamervoorzitter.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 8 april 2025.

*

Le 14 mars 2025, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par le Ministre de l'Agriculture à communiquer un avis dans un délai de trente jours, sur un projet d'arrêté royal ‘modifiant l'arrêté royal du 14 mars 2023 relatif aux cotisations obligatoires au Fonds budgétaire pour la santé et la qualité des animaux et des produits animaux, fixées pour le secteur volailles’.

Le projet a été examiné par la troisième chambre le 1er avril 2025. La chambre était composée de Jeroen VAN NIEUWENHOVE, président de chambre, Koen MUYLLE et Elly VAN DE VELDE, conseillers d'État, Bruno PEETERS, assesseur, et Yves DEPOORTER, greffier.

Le rapport a été présenté par Githa SCHEPPERS, premier auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Jeroen VAN NIEUWENHOVE, président de chambre.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 8 avril 2025.

*

STREKKING VAN HET ONTWERP

1. Het voor advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit strekt ertoe te voorzien in de vrijstelling van bijdragen aan het Sanitair Fonds in de sector pluimvee voor een aantal bijdrageplichtigen wanneer minder dan een bepaald aantal dieren kunnen worden gehouden op het bedrijf (artikel 1 van het ontwerp). Het te nemen besluit heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2024 (artikel 2).

RECHTSGROND

2. Het ontwerp vindt rechtsgrond in artikel 6, § 1, eerste lid, van de wet van 23 maart 1998 ‘betreffende de oprichting van een Begrotingsfonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten’, gelezen in samenhang met artikel 5, 1°, van dezelfde wet. Op grond van die bepalingen bepaalt de Koning het bedrag van de verplichte bijdragen ten laste van de natuurlijke en rechtspersonen die dieren of dierlijke producten voortbrengen, verwerken, vervoeren, bewerken, verkopen of verhandelen,¹ evenals de regels voor de inning ervan en de gevolgen van het niet-betalen van deze verplichte bijdragen.

3. Overeenkomstig artikel 6, § 2, van de wet van 23 maart 1998 moeten de te nemen besluiten door de wetgever bekrachtigd worden in het jaar volgend op dat van hun bekendmaking in het Belgisch Staatsblad, bij ontstentenis waarvan ze van rechtswege worden opgeheven met terugwerkende kracht tot op de dag van hun inwerkingtreding.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 2

4. Overeenkomstig artikel 2 van het ontwerp heeft het te nemen besluit uitwerking met ingang van 1 januari 2024.

Het verlenen van terugwerkende kracht aan besluiten kan slechts onder bepaalde voorwaarden toelaatbaar worden geacht, namelijk wanneer ofwel voor de retroactiviteit een wettelijke grondslag bestaat, ofwel de retroactiviteit betrekking heeft op een regeling waarbij, met inachtneming van het gelijkheidsbeginsel, voordelen worden toegekend ofwel de retroactiviteit noodzakelijk is voor de continuïteit of de goede werking van het bestuur en daardoor, in beginsel, geen verkregen situaties worden aangetast. Enkel indien de retroactiviteit van de ontworpen regeling in één van de opgesomde gevallen valt in te passen, kan deze worden gebillijkt.

¹ Overeenkomstig artikel 6, § 1, tweede tot vierde lid, van de wet van 23 maart 1998 kunnen de verplichte bijdragen worden vastgesteld volgens de sanitaire risico's verbonden aan de dieren of aan de ondernemingen en kunnen ze worden geheven voor elk dier dat wordt gehouden, verhandeld, vervoerd, geslacht of verwerkt en voor elke onderneming die dieren of dierlijke producten houdt, verhandelt, vervoert, slacht of verwerkt.

De gemachtigde verklaarde in dat verband wat volgt:

“Voorliggende wijziging beoogt de grens van 200 stuks pluimvee waaronder geen verplichte bijdrage verschuldigd is, terug in te voeren. Het betreft dus feitelijk geen nieuwe regel, maar wel het verderzetten (herstellen) van een regel die voorheen ook al van toepassing was. In die zin is er ons inziens niet echt sprake van de retroactieve invoering van een nieuwe regel.”

Aangezien de ontworpen regeling opnieuw een voorheen bestaande vrijstellingsgrens instelt die bij de wijziging van de berekeningswijze van de bijdrage bij het koninklijk besluit van 17 maart 2024² achterwege was gelaten, kan worden aangenomen dat enkel voordelen worden toegekend en dit met inachtneming van het gelijkheidsbeginsel en dat de terugwerkende kracht tot de datum van inwerkingtreding van het koninklijk besluit van 17 maart 2024 kan worden aanvaard. Gelet op deze terugwerkende kracht is het wel raadzaam om zo snel mogelijk over te gaan tot de bekrachtiging van het te nemen besluit (zie opmerking 3).

*

² Koninklijk besluit van 17 maart 2024 ‘tot wijziging van het koninklijk besluit van 14 maart 2023 betreffende de verplichte bijdragen aan het Begrotingsfonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten, vastgesteld voor de sector pluimvee’.

PORTÉE DU PROJET

1. Le projet d'arrêté royal soumis pour avis a pour objet de mettre en place une dispense de cotisation au Fonds Sanitaire dans le secteur volailles pour un certain nombre de redevables qui ne peuvent détenir dans l'exploitation qu'un nombre d'animaux inférieur à un nombre déterminé (article 1er du projet). L'arrêté envisagé produit ses effets le 1er janvier 2024 (article 2).

FONDEMENT JURIDIQUE

2. Le projet trouve un fondement juridique dans l'article 6, § 1er, alinéa 1er, de la loi du 23 mars 1998 'relative à la création d'un Fonds budgétaire pour la santé et la qualité des animaux et des produits animaux', combiné avec l'article 5, 1°, de la même loi. En vertu de ces dispositions, le Roi détermine le montant des cotisations obligatoires à charge des personnes physiques ou morales qui produisent, transforment, transportent, traitent, vendent ou commercialisent des animaux ou des produits animaux ¹, ainsi que les modalités de leur perception et les conséquences du non-paiement de ces cotisations obligatoires.

3. Conformément à l'article 6, § 2, de la loi du 23 mars 1998, les arrêtés envisagés doivent être confirmés par le législateur dans l'année qui suit celle de leur publication au Moniteur belge, faute de quoi ils sont abrogés de plein droit avec effet rétroactif à la date de leur entrée en vigueur.

EXAMEN DU TEXTE

Article 2

4. Conformément à l'article 2 du projet, l'arrêté envisagé produit ses effets le 1er janvier 2024.

L'attribution d'un effet rétroactif aux arrêtés n'est admissible que sous certaines conditions, à savoir soit lorsque la rétroactivité repose sur une base légale, soit lorsqu'elle concerne une règle qui confère des avantages dans le respect du principe de l'égalité, ou lorsqu'elle s'impose pour assurer la continuité ou le bon fonctionnement de l'administration, et ne porte pas atteinte, en principe, à des situations acquises. La rétroactivité des dispositions en projet n'est admissible que si elle peut s'inscrire dans l'une des hypothèses énumérées.

¹ Conformément à l'article 6, § 1er, alinéas 2 à 4, de la loi du 23 mars 1998, les cotisations obligatoires peuvent être fixées en fonction des risques sanitaires liés aux animaux ou aux entreprises et être prélevées pour chaque animal qui est détenu, commercialisé, transporté, abattu ou transformé, et pour chaque entreprise qui détient, commercialise, transporte, abat ou transforme des animaux ou des produits animaux.

À ce sujet, le délégué a déclaré ce qui suit :

“Voorliggende wijziging beoogt de grens van 200 stuks pluimvee waaronder geen verplichte bijdrage verschuldigd is, terug in te voeren. Het betreft dus feitelijk geen nieuwe regel, maar wel het verderzetten (herstellen) van een regel die voorheen ook al van toepassing was. In die zin is er ons inziens niet echt sprake van de retroactieve invoering van een nieuwe regel.”

Étant donné que les dispositions en projet rétablissent un plafond de dispense antérieur qui avait été omis lors de la modification de la méthode de calcul de la cotisation par l'arrêté royal du 17 mars 2024 ², on peut admettre que seuls des avantages sont accordés et ce dans le respect du principe de l'égalité et que l'effet rétroactif à la date d'entrée en vigueur de l'arrêté royal du 17 mars 2024 peut se justifier. Eu égard à cet effet rétroactif, il est conseillé de confirmer l'arrêté envisagé dans les meilleurs délais (voir observation 3).

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Yves DEPOORTER

Jeroen VAN NIEUWENHOVE

² Arrêté royal du 17 mars 2024 ‘modifiant l’arrêté royal du 14 mars 2023 relatif aux cotisations obligatoires au Fonds budgétaire pour la santé et la qualité des animaux et des produits animaux, fixées pour le secteur volailles’.